

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Економічний факультет
Кафедра соціального забезпечення та управління персоналом

Затверджено

на засіданні кафедри соціального забезпечення
та управління персоналом
економічного факультету
Львівського національного університету імені
Івана Франка
(протокол № 1 від 29.08. 2023 р.)

в. о. завідувача кафедри

Наталія ШЕГИНСЬКА

Силабус з навчальної дисципліни
«Психологія особистості»,
що викладається в межах ОПП «Соціальне забезпечення»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
для здобувачів спеціальності 232 «Соціальне забезпечення»

Львів 2023

Назва курсу	«Психологія особистості»
Адреса викладання курсу	м. Львів, проспект Свободи, 18, проспект В. Чорновола, 61
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Економічний факультет, кафедра соціального забезпечення та управління персоналом
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	23 – Соціальна робота; 232 – Соціальне забезпечення
Викладачі курсу	Возна Любов Богданівна, к.е.н., доцент кафедри соціального забезпечення та управління персоналом;
Контактна інформація викладачів	Liubov.vozna@lnu.edu.ua https://econom.lnu.edu.ua/employee/vozna-liubov-bohdanivna Кафедра соціального забезпечення та управління персоналом, каб.330, проспект В. Чорновола, 61.
Консультації по курсу відбуваються	Консультації в день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю). Також можливі он-лайн консультації через Zoom та телеграм. Для погодження часу он-лайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача
Сторінка курсу	https://econom.lnu.edu.ua/course/psykholohiia-osobystosti
Інформація про дисципліну	Дисципліна «Психологія особистості» є вибірковою дисципліною з спеціальності 232 «Соціальне забезпечення» для освітньої-професійної програми, яка викладається в 7 (сьомому) семестрі в обсязі 3 (трьох) кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Коротка анотація дисципліни	"Психологія особистості" - це дисципліна, яка вивчає структуру та розвиток індивідуальних особливостей людської психіки. У рамках курсу розглядаються теорії особистості, механізми формування характеру, вплив зовнішніх факторів на психічний розвиток. Студенти отримають уявлення про вплив темпераменту, виховання, соціального середовища на формування індивідуальних рис особистості та засвоять методи дослідження психічних процесів в контексті особистісного розвитку.
Мета та цілі курсу	<i>Мета курсу</i> "Психологія особистості" полягає у вивченні та розумінні ключових аспектів формування та розвитку індивідуальних особливостей людської психіки. Зокрема, дисципліна спрямована на розкриття теорій особистості, вивчення механізмів формування характеру та взаємодії різноманітних факторів, що впливають на психічний розвиток особистості. <i>Основні цілі курсу включають:</i> <ul style="list-style-type: none"> • Розуміння теоретичних підходів: Ознайомлення студентів із основними теоріями особистості та їхніми ключовими концепціями. • Вивчення механізмів формування особистості: Розгляд основних процесів і факторів, що впливають на становлення індивідуальних рис особистості. • Оцінка впливу зовнішніх чинників: Розгляд впливу темпераменту, виховання, соціального оточення та інших зовнішніх факторів на розвиток особистості.

	<ul style="list-style-type: none"> • Освоєння методів дослідження: Надання навичок використання методів та інструментів для дослідження психічних процесів в контексті особистісного розвитку. • Розвиток критичного мислення: Сприяння розвитку аналітичних та критичних навичок студентів у контексті оцінювання індивідуальних властивостей особистості. <p>Загалом, курс "Психологія особистості" ставить за мету забезпечити студентам глибоке розуміння та компетентність у роботі з ключовими питаннями, пов'язаними з індивідуальним психічним розвитком.</p>
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p>Основна:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кацавець Р.С. Психологія особистості. Навчальний посібник. Київ : Алерта. 2021. 134 с. 2. Католик Г., Калька Н. Психологія особистості (в схемах, презентаціях і таблицях): навчальний посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2022. 158 с. 3. Гордієнко В., Копець Л. Психологія особистості. К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2007. 4. Карпенко Є. Самоактуалізація і адаптація: від конфронтації до кооперації: монографія Івано-Франківськ: Нова зоря, 2013. 5. Католик Г.В. Психологія формування професійної Я-концепції практичного психолога. Львів: Вид. ЛНУ ім. І. Франка, 2013. 6. Католик Г. Психологія Я дитячого практичного психолога. Львів: Видавнича спілка, 2020. <p>Додаткова:</p> <ol style="list-style-type: none"> 7. Копець Л. Психологія особистості. К.: Києво-Могилянська академія, 2007. 8. Ліфарєва Н.В. Психологія особистості: навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2003. 9. Москалець В.П. Психологія особистості: навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2013. 10. Максименко С.Д. Генеза здійснення особистості. К.: КММ, 2006. 11. Матвійчук Т. Теорії особистості в зарубіжній та українській психології. Львів: Видавець Марченко Т., 2021. 12. Міщенко М. С. Профілактика та корекція емоційного вигорання у практичних психологів. Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія : Психологія. Харків, 2015. Вип. 57. С. 30–34. 13. Міщенко М. С. Вплив індивідуально-психологічних особливостей особистості майбутнього психолога на розвиток синдрому емоційного вигорання. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Психологічні науки. Херсон : ВД «Гельветика», 2017. Вип. 2. Том 2. С. 48–53. 14. Москалець В. П. Психологія особистості підручник, 3-тє вид.,перероб., доповн. / В. П. Москалець. – Київ: Видавництво Ліра-К, 2020. – 364 с 15. Особистість у розвитку: психологічна теорія і практика: монографія. за ред. С.Д. Максименка, В.Л. Зливкова, С.Б. Кузікової. Суми: Вид-во СумДПУ імені Макаренка, 2015. 16. Панок В. Г. Психологія життєвого шляху особистості: монографія. К.: НікаЦентр, 2006. 17. Панок В. Г. Практична психологія. Теоретико-методологічні засади розвитку: монографія. Чернівці: Технодрук, 2010. 486 с. 14.

	<p>18. Панок В. Г. Прикладна психологія. Теоретичні проблеми: монографія. Київ: Ніка-Центр, 2017.</p> <p>19. Самодепривація психіки та дезадаптація суб'єкта: монографія / Т.С.Яценко та інші. Київ, 2015.</p> <p>20. Столяренко О. Б. Психологія особистості. Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 280 с.</p> <p>21. Титаренко Т.М. Сучасна психологія особистості. К.: Марич, 2009.</p> <p>22. Шахова О.Г. Соціальна психологія особистості: Навчальний посібник. -Харків: «Контраст», 2019. – 116 с.</p> <p>Інтернет ресурси:</p> <p>1.https://psychologdcpp.in.ua/wp-content/uploads/2019/10/biblioteka/file7.pdf</p> <p>2.https://westudents.com.ua/glavy/79980-2112-kontseptsya-osobistost-g-s-kostyuka.htm</p> <p>3.https://pidruchniki.com/18991009/psihologiya/kostyuk_zdibnosti_rozvitok_ditey_navchannya_pratsya_shlyah_rozvitku_zdibnostey#909</p> <p>4.https://web.posibnyky.vntu.edu.ua/icgn/8prishak_osnovy_psiholog_pedagog_iki/r211.htm</p>
Обсяг курсу	48 годин аудиторних занять(32 годин лекцій, 16 години практичних занять) та 42 години самостійної роботи
Очікувані результати навчання	<p>Після завершення курсу студент буде:</p> <p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • предмет ,завдання та методи психології особистості; • склад і структуру, ознаки та риси особистості; • шляхи, умови, чинники особистісного зростання; • самосвідомість та «Я-концепцію» особистості; • основні теорії особистості та їхні ключові концепції. • актори, що впливають на формування характеру та індивідуальних рис особистості. • методи дослідження психічних процесів, спрямованих на вивчення особистісного розвитку. • роль темпераменту, виховання, соціального середовища у формуванні особистості. <p>Розуміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Внутрішні та зовнішні чинники, які впливають на розвиток особистості. • Взаємозв'язок між темпераментом, вихованням та соціальним середовищем в формуванні індивідуальних рис. • Психологічні аспекти взаємодії особистості з оточуючим світом. • Значення та роль психологічних аспектів особистості у різних сферах життя. <p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Застосовувати теоретичні знання для аналізу та розуміння індивідуальних особливостей. • Використовувати методи дослідження для аналізу психічних процесів в контексті особистісного розвитку. • Оцінювати вплив різноманітних факторів на формування особистості. • Здійснювати критичний аналіз та висловлювати власні точки зору щодо тем, пов'язаних з психологією особистості.

	<p>Загалом, випускник курсу матиме глибоке розуміння психологічних аспектів особистості, здатність застосовувати отримані знання у практиці та критично мислити про питання, пов'язані з індивідуальним психічним розвитком.</p> <p>Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Емпатія: Здатність розуміти та співчувати емоційному стану інших, що сприяє покращенню міжособистісних відносин. • Комунікація: Розвиток навичок висловлювання власних думок, чіткості у висловленні, а також здатність слухати та розуміти інших. • Міжособистісна взаємодія: Навички співпраці та взаємодії з різними типами особистостей. • Адаптабельність: Здатність пристосовуватися до нових ситуацій та змін, яка важлива для особистісного розвитку. • Саморегуляція та контроль емоцій: Здатність керувати своїми емоціями та ефективно впливати на різні ситуації. • Критичне мислення: Здатність аналізувати інформацію, ставити запитання та робити обґрунтовані висновки. • Розвиток власної відповідальності: Вміння брати на себе відповідальність за власні дії та прийняті рішення. • Конструктивне вирішення конфліктів: Здатність знаходити спільне рішення та вирішувати конфліктні ситуації. • Лідерські якості: Розвиток навичок співпраці, організації та мотивації колективу. • Культурна компетентність: Здатність розуміти та поважати культурні різниці, а також ефективно взаємодіяти в різнокультурному оточенні. <p>Ці соціальні навички не лише допоможуть в студентському житті, але і знадобляться в професійному та особистому розвитку.</p>
Ключові слова	Особистість, Теорії особистості, Темперамент, Характер, Розвиток особистості, Фактори формування особистості, Самоусвідомлення, Міжособистісні відносини, Психологічні аспекти емоцій, Саморозвиток Методи дослідження особистості, Критичне мислення.
Формат курсу	Очний Проведення лекцій, практичних робіт та консультації для кращого розуміння тем
Теми	Див.схему курсу
Підсумковий контроль, форма	Залік в кінці семестру
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з дисципліни «Соціальна психологія», «Лідрство і командна робота», «Соціологія»
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Презентація, лекції, проектно-орієнтоване навчання, дискусія, моделювання, виконання письмових завдань.
Необхідне обладнання	Мультимедійні засоби, комп'ютери
Критерії оцінювання	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:

(окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Види робіт.		Максимальна кількість балів
	№ з/п	Критерії оцінювання знань студентів	
1. Бали поточної успішності за участь у практичних заняттях			
Критерії оцінювання			5 балів
		«5» – студент в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.	5
		«4» – студент достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обгрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.	4
		«3» – студент в цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обгрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.	3
		«2» – студент не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обгрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.	2
		«1» – студент частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі тестові завдання.	0-1
		Максимальна кількість балів за участь у 8 практичних заняттях	40 балів
2. Самостійна робота студентів (СРС)			
Критерії оцінювання			5 бали
		Самостійна робота студентів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу контролюється при підсумковому семестровому контролі.	5

3. Додаткові бали	
Критерії оцінювання	55 балів
Нарахування додаткових балів відбувається за написання тез доповідей / участь у діяльності наукового гуртка /участь у наукових семінарах та круглих столах /участь у заходах неформальної освіти (за отримання сертифікатів про проходження навчання на різних освітніх платформах (Coursera, Prometheus тощо)	10
Виконання завдань на віртуальних дошках та плтформах(padlet, learningapps, kahoot)	10
Виконання індивідуального завдання	10
Підсумкова модульна робота	25
<i>Поточний та підсумковий контроль</i>	РАЗОМ – 100 балів

Письмові роботи: Очікується, що студенти виконають декілька видів письмових робіт (есе, розв'язання ситуаційних завдань).

Академічна доброчесність: Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Відвідання занять та активність у аудиторії є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.

Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані на за виконання письмових робіт, виступах із промовами, участі у дебатах та ін. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.

Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.

Питання до підсумкового	-
--------------------------------	---

модульного контролю.	
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

Схема курсу

Тижень	Теми	Форма заняття (лекція, практичне заняття, самостійна робота)	Література	Завдання	Термін виконання
1	Тема 1. Психологія особистості як галузь психологічної науки. Предмет та завдання психології особистості. Міжпредметні зв'язки психології особистості. Основні періоди в історії вивчення та дослідження особистості. Принципи та методи дослідження особистості. Вклад видатних персонів в розвиток психології особистості. Основні тенденції розвитку сучасних теорій особистості.	4 год.- Лекція 2 год.-практ. 5 год. -сам.р.	[1,2,3,6,8,15,22]	Доповіді, ситуаційні вправи, кейси	Відповідно до розкладу
2	Тема 2. Особистість та її психологічна характеристика. Співвідношення понять: людина, індивід, особистість, індивідуальність. Психологічні відмінності особистості та індивідуальності. Суб'єктність особистості. Психологічні утворення особистості та індивідуальності. Різноманітність понять особистості в психології та їх аналіз. Ознаки та риси особистості. Психологічний простір особистості. Психологічний вік особистості. Психологічна стать як особистісна характеристика. Життєвий шлях особистості. Типологія особистості О.Ф. Лазурського та інших персонів.	4 год.- Лекція 2 год.-практ. 5 год. -сам.р.	[6,7,9,10,11,17,18,21]	Доповіді, ситуаційні вправи, кейси, робота на віртуальній дошці(Padlet)	Відповідно до розкладу
3	Тема 3. Психологічна структура особистості. Теорія особистості та її функції. Поняття структури особистості. Структура особистості в концепціях вітчизняних психологів (С. Л. Рубінштейна, А. В. Петровського, Б. Г.Ананьєва, О.М. Леонтьєва, К. К. Платонова, Г.С.Костюка, С.Д. Максименка). Співвідношення між біологічним та соціальним в структурі особистості.	4 год.- Лекція 2 год.-практ. 5 год. -сам.р.	[2,6,7,9,14,16,20,22]	Доповіді, ситуаційні вправи, кейси, робота на віртуальній дошці(Padlet)	Відповідно до розкладу

	Концепція психоенергетичної цілісності особистості М. Й. Варія..			adlet)	
4	Тема 4. Спрямованість особистості. Спрямованість як системна характеристика особистості. Потреби як джерело активності. Класифікація потреб. Мотиви та їх види. Мотивація досягнення успіху. Інтереси, їх види та характеристика. Переконавання, ідеали, світогляд особистості. Психологічні теорії мотивації. Позитивна і негативна роль установки.	4 год.- Лекція 2 год.-практ. 5 год. -сам.р.	[2,6,7,9, 10,12, 19]	Доповіді, ситуаційні вправи, кейси, робота на віртуальній дошці(Padlet)	Відповідно до розкладу
5	Тема 5. Психодинамічні теорії особистості. Психоаналітичні теорії особистості. Особистість та її структура у класичному психоаналізі. Психологія особистості за К. Юнгом. Психологічні типи К. Юнга. Епігенетична теорія розвитку особистості Е. Еріксона. Жіночі теорії особистості. Особистість в гуманістичному психоаналізі Е. Фрома.	4 год.- Лекція 2 год.-практ. 5 год. -сам.р.	[10,11,13,18,22]	Доповіді, ситуаційні вправи, кейси, робота на віртуальній дошці(Padlet)	Відповідно до розкладу
6	Тема 6. Теорії особистості у когнітивній, гуманістичній, поведінковій та описовій психології. Особистість у когнітивній психології. Гуманістичні теорії особистості: К. Роджерс, А. Маслоу. Теорії особистісних рис: Г. Олпорт, Г. Айзенк, Р. Кеттел. Диспозиційний та біхевіористичний напрям в теорії особистості. Теорії особистості Р. Мей, В. Ройха. Особистість у логотерапії В. Франкла. Особистість в описовій психології.	4 год.- Лекція 2 год.-практ. 5 год. -сам.р.	[3,8,9, 10,12, 17]	Усні доповіді, тестування знань, фронтальне опитування.	Відповідно до розкладу
7	Тема 7. Формування та розвиток особистості. Теорії розвитку особистості. Шляхи, умови, чинники особистісного зростання. Рушійні сили розвитку особистості. Періодизація психічного розвитку та етапи життєвого шляху особистості. Роль кризових періодів у розвитку особистості. Гармонійний і дисгармонійний розвиток особистості. Психологічно зріла особистість. Критерії розвинутої (сформованої) особистості. Розвиток конкурентоспроможної особистості	4 год.- Лекція 2 год.-практ. 5 год. -сам.р.	[5,7, 14, 16, 20]	Доповіді, ситуаційні вправи, кейси, робота на віртуальній дошці(Padlet)	Відповідно до розкладу
8	Тема 8. Самосвідомість та я-концепція особистості.	4 год.- Лекція	[2,8,10,	Доповіді,	Відповідно до розкладу

	Самосвідомість особистості, її особливості. «Я-концепція» та її компоненти. Самооцінка – центральний компонент «я-концепції». Рівень домагань та самоповага особистості. Саморегуляція особистості. Рівні розвитку особистості. Комплекс меншовартості особистості.	2 год.-практ. 7 год. -сам.р.	12, 21]	15,	ситуаційні вправи, кейси, робота на віртуальній дошці (Padlet)	
--	---	---------------------------------	------------	-----	--	--

**Доцент кафедри соціального забезпечення
та управління персоналом**

Любов Возна